

Av alla friidrottsfantaster är fotografen och journalisten Hasse Sjögren, 53, en av de allra största! Han är på resande fot större delen av året, skriver cirka 800 artiklar om året och tar tiotusentals bilder. På inne-VM i Doha i mars var han på plats på sitt 70:e internationella mästerskap.

OMBYTTA ROLLER

– nu ställer vi Hasse i fokus

Hasse Sjögren är en välbekant profil på friidrottstävlingar sedan nästan 20 år. Han skriver för lokaltidningar över hela landet och hans bilder syns nära nog överallt i friidrottsammanhang. Inte minst i denna tidning, på friidrott.se, en rad klubsajter, i dagstidningar och så vidare.

Han bor i Borås sedan 30 år och driver företaget Deca Text&Bild på heltid sedan 1994. Han är utbildad friidrottstränare på GIH och det var egentligen en slump att han blev journalist och fotograf.

– Jag gick GIH:s specialidrottslinje 1986–1989 och jobbade sedan som friidrottstränare i IK Ymer i två år. Klubben hade dock inte råd med en heltidstränare i längden så jag började jobba som idrottslärare. Parallellt med det skrev jag om friidrott i lokaltidningen i Borås vilket utvecklades till en heltidssysselsättning när jag även började skriva för andra tidningar, säger Hasse.

Historien om hur han blev fotograf är värd att återges. 1996 var han på Europacupen i Madrid och då noterade Patrik Stenius 10,21 på 100 meter i ett extralopp och slog Christer Garpenborgs 20 år gamla svenska rekord.

– Men det var ingen svensk fotograf där och jag hade ingen kamera. Eftersom jag var på plats på så många friidrottstävlingar så kunde jag ju lika gärna fotografera också och senare samma sommar köpte jag min första riktiga kamera.

I botten finns en gedigen friidrottsbakgrund där tiokamp är favoritgrenen. Hasse tillhörde ungdoms- och junioreliten i mångkamp på 70-talet och har ett personligt rekord i tiokamp på 6.489 poäng från 1979.

Sitt första internationella mästerskap var Hasse på som 15-åring – OS i München 1972. Och det andra som tränare 1987 (1987). Men det var på inne-EM i Paris 1994 som han var på sitt första mästerskap som journalist och sedan dess har det blivit ytterligare 68. Det innebär ett snitt på nästa fem om året till och med 2009. Bland annat 23 stora seniormästerskap (varav 15 inom-

Globetrottern Hasse Sjögren kör omkring 4000 mil i sin Hyundai varje år. Foto: Deca Text&Bild

hus), 20 terrängmästerskap (VM och EM) och 22 juniormästerskap. Han har varit på friidrottsmästerskap i fem av de sju världsdelarna.

– I sommar blir det den sjätte eftersom jag ska åka på JVM i kanadensiska Moncton i juli, säger Hasse och konstaterar att Antarktis sannolikt aldrig kommer stå som värd för något friidrottsmästerskap.

Just resandet är ett stort intresse och han har besökt 54 länder.

– Jag och långdistansaren Mustafa Mohamed har en intern tävling som jag just nu leder. Musses aktuella siffra är 47 länder. Även hans tränare Ulf Friberg är med men han har långt över hundra i CV:n, säger Hasse vars krav för att räkna in ett land är minst en övernattnings.

Till favoritländerna hör Sydafrika och Kenya men också Estland och Finland.

– Det är otroligt vackert i Sydafrika! Och det är speciellt att se 60 kenyaner komma in på en idrottsplats och springa 1 000 m-intervaller så att grus och lera ryker! I Estland och Finland har jag fått många vänner, det är länder som jag verkligen tagit till mig.

Nästan alla resor är förknippade med friidrott och det är i idrotten snarare än i resandet som passionen finns.

– Att följa träningen för till exempel Mustafa Mohamed i Kenya under flera veckor är riktigt kul. Och det är friidrotten i sig som är det mest intressanta. Det var till exempel helt otroligt att få uppleva när Johan

Rogestedt rundade afrikanerna på upploppet i ungdoms-VM förra sommaren och tog guld på 800 m.

13 000 friidrottsartiklar har Hasse skrivit sedan 1991. Det handlar om ungefär 800 per år och då är det nästan uteslutande för lokaltidningar över hela landet.

– De jag skrivit mest för genom åren är Bohuslänningen i Uddevalla, Alingsås Tidning, Dala-Demokraten och Västerbottens-Kuriren. Som mest har jag skrivit till ett 30-tal tidningar från en och samma SM-tävling.

Intäktsmässigt står skrivande för 60 procent och bildförsäljningen för 40. Hälften av alla jobb till lokaltidningarna innefattar både text och foto, den andra halvan antingen text eller foto.

Hasse jobbar de flesta helgerna på ett år och ägnar vardagarna åt att leverera bilder och planera kommande helgs tävlingar.

– Först kollar jag vilka tävlingar som arrangeras och ögnar sedan igenom startlistorna. Sedan mejlar jag ut förfrågningar till tidningarna om de vill ha artiklar och bilder och när det är klart prickar jag in de aktiva jag ska skriva om och plåta i tävlingens tidsprogram.

Hasse startade firman 1991, började köra den på heltid 1994 och sedan 2008 har han en anställd i systersonen Anders Sjögren.

– Det har gjort att vi kunnat bredda oss. Anders fotograferar och filmar huvudsakligen.

Två miljoner bilder uppskattar Hasse att han tagit genom åren. Han kom igång på allvar 1996 då han köpte sin första digitalkamera, en Minolta.

– Men jag bytte snabbt till Nikon och har hållit mig till det märket sedan dess. Teknikutvecklingen har varit helt extrem. Då låg till exempel kamerornas minneskort på 32 megabyte, i dag handlar det om 32 gigabyte.

Han har jobbat med Nikons kameror hela 2000-talet, från Nikon D1 via D2:an till dagens D3:a.

– Det är en helt otroligt bra kamera som man kan ta väldigt bra bilder med, även i

Hasse skriver och fotograferar friidrott ungefär 120 dagar varje år.

Foto: Deca Text&Bild

dåligt ljus. Det är en viktig egenskap eftersom blixtn är förbjudet på bland annat inomhus-VM.

Dagens digitalkameror har motor vilket gör att det går att ta flera bilder i sekunden och det gör att antalet bilder blir så många fler än tidigare.

– På en vanlig tvådagars tävling tar jag cirka 4 000 bilder. I råformat väger en bild ungefär 15 megabyte så de äter mycket minne.

Tack vare alla resor och mästerskap har Hasse lärt känna en rad fotografer över hela världen. Ett tiotal av dem samarbetar han regelbundet med vilket innebär att båda parter har tillgång till otroligt mycket bilder.

– Jag har även jobbat med flera frilansfotografer i Sverige de senaste åren. Förutom Anders, som är anställd, är det just nu Thomas Windestam i Stockholms-området och Christian von Corswant i Göteborg. Det gör att jag kan täcka in flera tävlingar samtidigt, säger Hasse.

Vad är då fördelarna med att vara egen företagare inom friidrott?

– Många som driver sin egen låda pratar ju om friheten och att man planerar sin tid som man vill. Men jag är ganska kluven till detta, ekonomiskt sett är det betydligt tryggare att vara anställd med en fast månadslön. Utrustning, resor och logi kostar en hel del.

Det var snarare så att han blev egen företagare än att han valde det.

– Jag är egentligen friidrottstränare men det är svårt att försörja sig som det. Men jag älskar friidrott och trivs med det jag gör. Friidrott är ett intresse som blivit mitt jobb och jobbar gör jag nästan jämnt.

Han känner de flesta i friidrottslandslaget och är god vän med bland annat Carolina Klüft, Mustafa Mohamed och Susanna och Jenny Kallur.

– De har jag känt sedan slutet av 90-talet. Först gången jag intervjuade Jenny var på USM inomhus i Borlänge 1996. Det var hennes första riktigt tävling.

Friidrottsintresset väcktes tidigt hos Hasse och första gången han kom i kontakt med sporten var på samma sätt som för så många andra:

– En kompis tog med mig till träningen i IK Bergström hemma i Lilla Edet, 5,5 mil norr om Göteborg. Det var 1968 och jag var elva år.

Hasse testade alla grenar och gillade alla!

– 100 m och längd var det som gick bäst i början men det var verkligen så att jag tyckte om allt och jag förstod ganska tidigt att det skulle bli mångkamp.

Som 14-åring vann han längd på UP-finalerna inomhus i Stockholm (motsvarande IUSM) på resultatet 5,61.

1977 vann han som 20-åring JSM-guld i

Min planering sträcker sig fyra år framåt och på inne-VM i mars 2014 räknar jag med att göra mitt hundra mästare!

Hasse Sjögren

► femkamp och två år senare gjorde han sin enda seniorlandskamp – i tiokamp mot Estland.

– Hösten 1979 var jag 22 år gammal och i mitt livs form! Jag har aldrig varit så snabb och satte personliga rekord i både fem- och tiokamp. I mitten på augusti gjorde jag 3.434 poäng i femkamp och två veckor senare 6.489 i tiokamp. Båda hemma på Ekaråsen i Lilla Edet som då hade tegelstybb och ett banvarv på bara 375 meter.

Serien innehöll två grenpers, 11,2 på 100 m och 1,83 i höjd.

– Med dåvarande tabellen var poängen 6699 vilket för övrigt är samma poäng om man vänder på siffrorna! Men som sagt 6.489 med den tabell som gäller sedan 1985.

Efter det representerade jag Sverige i Estkampen där jag blev åtta på 6.657 – min näst bästa serie. I det svenska laget ingick också Christer Lythell, Conny Persson (senare Silver), Inge Hermansson och Timo Ranne.

I ungdomsåren läste Hasse en artikel om den tyska mångkamparen Kurt Bendlin, OS-trea 1968.

– Han sa: "Ich kann nach mehr" (jag kan bättre) och menade att det finns alla möjligheter att förbättra sig i mångkamp eftersom det är tio grenar. Så kände jag också. Jag älskade 1 500 m lika mycket som längd eller 110 m häck och såg varje gren som en ny utmaning med nya möjligheter.

Hasse tränade också väldigt mycket.

– Helt klart för mycket så här med facit i hand. Det blev ofta uppåt 30 timmar i veckan och då är det svårt för kroppen att återhämta sig. Men det var så kul!

Hasse satsade hårt tills han var 26–27 år och hade Ragnar Lundqvist som tränare 1980–1984. Sin sista tiokamp gjorde han 1986, samma år som han började på GIH.

Största framgången är SM-bronset i femkamp i Mora 1982.

– Det är min enda SM-medalj. Jag låg trea inför avslutande 1500 m och hade Thomas Larsson närmast bakom. Jag var så nervös inför sista grenen att jag mätte illa, det är enda gången jag känt så. Men jag bemästrade det, höll undan med några poäng och tog medalj! Det är därför jag är så nöjd med prestationen.

Conny Silver vann före Lennart Hedmark.

– Hedmark fick en stor utegrill i pris och ville byta den mot den barometer som jag fick. Men jag har aldrig varit något stort fan av grillar så jag avstod. Barometern hänger

Hasse tillsammans med övriga Team Deca: Anders Sjögren, t v, och Thomas Windestam som är stationerad i Trosa söder om Stockholm.

Foto: Deca Text&Bild

Dator och kamera är Hasses två viktigaste arbetsredskap. Här på kontoret hemma i Borås.

Foto: Deca Text&Bild

fortfarande i hallen hemma i lägenheten i Borås.

Hasse startade i drygt femtio tiokamper under karriären och bröt bara ett halvdussin. Det blev också ett tjugotal femkamper och lika många ungdoms-, junior och inomhuskamper. Totalt över hundra mångkamper.

– Men målet var att göra över hundra tiokamper. Jag tävlade en gång mot en amerikan i Karlskrona och han hade gjort 80 och siktade på hundra. Jag vet inte om han nådde dit men det inspirerade mig att försöka. Som mest gjorde jag åtta på en säsong.

Hasse tävlade för IK Bergaström, Trollhättans SK och IK Ymer i olika omgångar. Klubben i hans hjärta är IK Bergaström i Lilla Edet.

SM-bronset i femkamp är största framgången och lika lättidentifierat är största besvikelsen:

– Att jag inte lyckades göra över 7000 poäng. Jag fick aldrig riktigt till det i någon tiokamp vilket man förstår om jag säger att mina summerade grenpers ger 7103 poäng. Det är drygt sexhundra poäng mer än tiokampspers och så mycket ska det inte skilja.

OS i München 1972 tillhör Hasses allra bästa friidrottsminnen. Han var 15 år och fick åka dit på ett 2,5 veckor långt ungdomsläger efter att ha vunnit 70iaden – en rikstävling i en rad sporter där. Via en distriktstävling i Borås till regionuttagning i Vänersborg och riksuttagning i Halmstad blev han en av två svenskar som fick åka till München från friidrotten.

– I Halmstad vann jag 100 m med en tiondel och längd med två centimeter. En jury skulle utse bästa kille och bästa tjej som skulle få åka till München. Sprintern Eva Flumé från Hellas var klar på flicksidan medan det stod mellan mig och medeldistansaren Christer Ljung bland pojkarna.

Det var så jämnt att juryn bara kunde göra en sak och det var att rösta.

– Och den utföll med 2–1 till min fördel. Den gången hade jag verkligen marginalerna på min sida!

München-resan blev en mycket minnesvärd upplevelse.

– Jag såg nästan all friidrott plus lite fotboll och herrarnas handbollsfinal mellan Jugoslavien och Tjeckoslovakien som Leif "Loket" Olsson från Göteborg dömde.

Det var hundratals ungdomar från hela världen på plats som bodde i logement med våningssängar i utkanten av München. Alldeles intill fanns en idrottsplats där bland annat USA och Östtyskland tränade.

– Jag var också där och träffade en amerikan som tränade med 1 kg-diskus. Han kastade oerhört långt, det kändes som 90 meter. När han var klar frågade jag om jag fick prova och det gick bra. Jag kastade kanske 40 meter och han berömde mig!

Sedan frågade Hasse om han kunde få autografen.

– När jag fick tillbaka papperet så såg jag att det också stod 68,40. "Men, sa jag på engelska, det är ju världsrekordet!" "Det stämmer", sa amerikanen som var Jay Silvester! Han tog sedan silver, placeringen före Ricky Bruch som två månader tidigare tangerat dessa 68,40.

Friidrott, resor, skriva och fotografera är något som Hasse kombinerar året runt och så här långt har det blivit 70 internationella mästerskap. Och det kommer att bli fler.

– Min planering sträcker sig fyra år framåt och på inne-VM i mars 2014 räknar jag med att göra mitt hundra mästare!

Jonas Hedman

Hasse Sjögren

- ▶ **Född:** 14 januari 1957 i Lilla Edet (5,5 mil norr om Göteborg).
- ▶ **Bor:** I Borås sedan början av 80-talet. Har också bott i Trollhättan.
- ▶ **Längd/vikt som aktiv:** 182,2 cm/77 kg.
- ▶ **Familj:** Föräldrarna Ulla och Thure, syster Susanne och sörbon Lisbeth.
- ▶ **Moderklubb:** IK Bergaström i Lilla Edet (blev medlem 1968).
- ▶ **Övriga klubbar:** IK Ymer och Trollhättans SK i olika omgångar.
- ▶ **Utbildning:** GIH:s specialidrottslinje 1986–1989.
- ▶ **Yrke:** Friidrottsjournalist, fotograf och egen företagare. Driver Deca Text&Bild på heltid sedan 1994.
- ▶ **Tidigare yrken:** Idrottslärare, friidrottstränare och badmästare.
- ▶ **Antal besökta länder:** 54 (t o m 15 mars 2010).
- ▶ **Senaste resa:** Inne-VM i Doha, Qatar, 9–15 mars.
- ▶ **Nästa resa:** EM i tyngdlyftning i Minsk, Vitryssland, 4–9 april.
- ▶ **Senast lästa bok:** "I skuggan av makten" av Lars Danielsson och "Ett annat liv" av Per Olov Enquist.
- ▶ **Senast sedda film:** "Luftslettet som sprängdes" efter Stieg Larssons bok.
- ▶ **Finns på Facebook:** Ja, sedan 9 mars i år!
- ▶ **Antal tävlingsdagar:** Cirka 120 varje år.
- ▶ **Antal hotellnätter:** Cirka 150 om året.
- ▶ **Antal resdagar per år:** Cirka 250.
- ▶ **Antal mil i bil per år:** Cirka 4 000.
- ▶ **Antal plåtade bilder:** Cirka 2 miljoner sedan 1996.
- ▶ **Antal skriva friidrottsartiklar:** Cirka 13 000 (800 per år).
- ▶ **En anställd i företaget:** Systemsonen Anders Sjögren som fotograferar och filmar.
- ▶ **Affärsidé:** Skriva och fotografera friidrott för framför allt lokaltidningar.
- ▶ **Hemsida:** www.decabild.se.

Meriter

- SM-medaljer**
- ▶ SM-brons i femkamp för seniorer i Mora 1982.
 - ▶ JSM-guld i femkamp (M20) 1977.
 - ▶ JSM-silver i femkamp (M20) 1976.
 - ▶ JSM-silver i tiokamp (P18) 1974.
 - ▶ USM-silver i åttakamp (P16) 1973.
 - ▶ UP-guld inomhus i längd (P14) 1971.
 - ▶ **Antal mångkamper:** Över 100 stycken.
 - ▶ 1972 höll Hasse det inofficiella världsrekordet i tiokamp för 15-åringar (5363 poäng) i 15 sekunder (seniorredskap). Det var tills Ingemar Jönsson (senare Skärvstrand) gick i mål på 1 500 m och noterade 5555.

Landskamper

- ▶ 8:a i mångkampslandskampen för seniorer mot Estland 1979.
- ▶ 3:a i mångkampslandskampen för juniorer (M20) mot Estland 1977.
- ▶ 6:a i mångkampslandskampen för juniorer (M20) mot Estland 1976.

Personliga rekord

(Inom parentes delgrenspoängen i tiokamp)

100 m	11,2 _m	Lilla Edet	1.9.79	(765 p)
200 m	23,1 _m	Spånga	5.8.79	
400 m	52,50	Stockholm/S	29.7.78	(719 p)
	52,0 _m	Oslo, NOR	10.6.78	
1500 m	4.24,4 _m			(782 p)
300 m häck	42,2 _m	Göteborg/S	17.6.74	
110 m häck	16,31	Stockholm/S	8.8.82	(698 p)
	16,1 _m	Kil	2.9.76	(695 p)
Höjd	1,83	Lilla Edet	1.9.79	(654 p)
Stav	4,10	Uppsala	31.5.81	(645 p)
Längd	6,75	Trollhättan	25.5.75	(755 p)
Kula	12,75			(652 p)
Diskus	40,94	Borås	28.6.77	(684 p)
Spjut	60,72	Göteborg	16.5.77	(749 p)
Femkamp	3434	Lilla Edet	18.8.79	
		Längd 6,49; spjut 55,86; 200 m 23,5; diskus 38,36; 1500 m 4.34,5m		
Tiokamp	6489	Lilla Edet	1–2.9.79	
		100 m 11,2; längd 6,54; kula 11,78; höjd 1,83; 400 m 53,4; 110 m häck 16,6; diskus 38,86; stav 3,80; spjut 51,20; 1500 m 4.43,0		

Anm: Femkampspoängen var 3325 med gamla tabellen och tiokampspoängen 6699.

Carolina Klüft sätter sitt första juniorvärldsrekord i sjukamp – 6470 poäng.

Foto: Deca Text&Bild

Hasse minns ett magiskt ögonblick

Hasse Sjögren har varit på hundratals friidrottstävlingar genom åren och har upplevt några prestationer som för alltid etsat sig fast. Det starkaste minnet är från junior-VM på Jamaica 2002 då Carolina Klüft vann guld i sjukamp.

De internationella juniormästerskapen brukar inte samla någon större publik men JVM i jamaicas huvudstad Kingston var ett undantag.

– Juniorfriidrott är stort där och det kom riktigt mycket folk. Arenan tog 18 000 och andra dagen av sjukampen plankade folk in på arenan. Ändå blev flera tusen kvar utanför och polisen använde batonger för att mota bort de som klättrade över muren, säger Hasse.

Publiken var dock kräsen och jublade i princip bara åt sina egna aktiva.

– Men det var två personer vars prestationer de gick igång fullständigt på. Den ene var den 15-åriga Usain Bolt som vann 200 m på 20,58 och den andre Carolina Klüft!

Carro ledde stort efter de första fyra grenarna och hade chans på juniorvärldsrekordet. Men i andra dagens första gren blåste det motvind och arrangören vägrade att byta hoppgrupps eftersom man inte ville flytta en TV-kamera. Carro hoppade bara 6,19 (årsbästat var 6,59) och missade massor med poäng. Men chansen fanns kvar och publiken vädrade världsrekord! Efter perset 46,83 i spjut behövde hon göra strax under 2.14 – pers med några tiondelar – för att slå juniorvärldsrekordet.

– Det var kväll och helt mörkt, stadions

strålkastare var på och Carro hade ett fantastiskt publikstöd! Trots brist på konkurrens körde hon första varvet på 65,5 och kämpade sedan hela vägen in. Under andra varvet var publiken som i extas!

Det tog en stund för arrangören att räkna fram den slutliga poängsumman och ett sorl spred sig över arenan.

– Carro stod på banan efter mållinjen och väntade på resultatet. Jag gick ner på knä med kameran och fångade henne samtidigt som speakern sa: "6470 points – A New World Junior Record!"

Carro hade fått den svenska flaggan och fick även med sig den jamaicanska när hon sprang iväg på ärevarvet.

– Då börjar det mullra runt arenan. Först svagt och sedan starkare och starkare: "Kloft, kloft, kloft, kloft ...!" Jag rös över hela kroppen. Det är det häftigaste jag upplevt på en idrottsplats! säger Hasse.

Carro var 19 år och förbättrade det lika gamla juniorvärldsrekordet med fem poäng. Några veckor senare vann hon EM-titeln för seniorer i München och förbättrade poängen ytterligare. Hon förblev obeseegrad genom hela mångkampskarriären som kom att omfatta fantastiska nio mästerskapsguld för seniorer.

– Jag kände Carro lite redan då men efter det har hon blivit en av mina allra bästa vänner. Hon är en fantastisk människa, och då menar jag inte bara som idrottskvinna, säger Hasse.

Jonas Hedman